

Bomhaj Bóh!

Cíklo 22.
28. meje.

Létnik 3.
1893.

Serbiske njeđželske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihicishezerni w Budyschinje a šu tam dostacj sa schtwortlétnej pschedplatu 40 np.

Njeđžela Božeje Trojizh.

Rom. 11, 33: „O tajka hľubokosz teho bohatstwa, woboje teje mudroscze a wědomnoscze Božeje.“

Dr. Marcin Luther praji w kraſnym předowanju wo epistole dženſniſcheho dnja ſledowaze: Wótzojo ſu derje czinili, ſo ſu wěru jednorje tak ſestajeli, kaž ju džeczi ſpěwaju: Ja wérju do Boha Wótza, ſtvoricžela njebjekow a ſemje a do Jezom Khryſta, jeho jenicžkeho ſyna atd. a do ſwjateho Ducha. Tole wuſnacze njeſſmy my czinili ani njeſſili, předawſhi wótzojo tež niz; ale kaž počoła měd ſe wſchelakich, luboſnych křetkow hromadži, tak je tole wuſnacze ſ profetiſkych a japoſchtolskich knihow, to je, ſ zyloho ſwjateho piſma duschnje krótko ſestajene ſa džeczi a ſa nje- wuežených křchecžianow, ſo ſo ſ prawom mjenuje japoſchtolske wuſnacze abo wěra, pſchetož wone je tak ſtajene, ſo by jo nichto ſlepje a duschniſcho a tak krótko a jažnje ſestajecž njemohl. A je ſo ſtajnie w zyrlwi měnilo, ſo ſu je paſ japoſchtolojo ſami ſestajeli, paſ je ſi jich ſpišow abo předowanjow jich najlepſich wucžomzow ſestajene.

K prěnjemu ſo ſapocžnje tak: Ja wérju. Do koho? Do Boha Wótza. To je prěnja parſchona w bójſtwje. A ſo by wſchitke tſi parſchony cžim prawiſcho roſdželicž mohl, ſo wupraji woſebnoſz abo ſkutk kózdeje, w kotrejž ſo wona woſebje wopokaſuje. Pſchetož, byrnjež je wěrno, ſo tónle ſkutk njeje ſam jeneje parſchony, ale zyloho, jeneho, bójſkeho, wěczneho býčza, ſo prajicž dyrbimy: Bóh Wótz, Bóh Šsyn, Bóh ſwjaty Duch je njebjeda a ſemju ſtvoril: tola ſo jow ſjewi tajki ſkutk parſchony Wótza, ſo je wón

prěnja parſchona, dokež wón ſo hewač w žanym ſkutku wiđomnje a ſwołownje njeponaſuje, hacž w ſtworjenju wſchěch wězow, kotrež je prěni ſkutk bójſkeje majestoscze pſchecžiwo ſtworjenjam. Ale prawje a woſebje ſo wón ſ tutym ſłowom „Wótz“ wot teju druheju parſchonow roſdželi, ſo by ſo počalo, ſo je wón prěnja parſchona a wot žaneho druheho, Šsyn paſ a ſwjaty Duch ſtaj wot Wótza.

Potom rěči wěra dale: Ja wérju hisčeže do jeneho, kiz je tež Bóh (pſchetož wěricž je tajka wěz, ſo ſo njeſſluſcha ſa žane ſtworjenje, ale jeno ſa Boha). Schto dha rěka wěricž? Jezuš Khryſtuš, Boži jenicžki narodženy ſyn. Tak ſu křchecžijenjo ſpěwali nětč dlehe hacž pjetnacze ſtow lět, haj wſchitzu wěrjazi wot ſpočatka ſvěta, a hacž runje njeſſu runje te ſame ſłowa měli, dha ſu tola runje to ſame wěrili a wuſnawali. Duž je nětč to tón prěni roſdžel Boha Šsyna, ſo wón rěka jenicžki ſyn Boži. Pſchetož hacž runje hewač wſchitzu jandželjo, haj wſchitzu křchecžijenjo Boži ſynojo a džeczi rěkaju, dha tola žadyn njerěka jenicžki ſyn, ale tón knjegi Khryſtuš je ſo ſam tak wot Wótza narodžil, ſo wón nima ſwojeho runjecža bjes wſchěmi ſtworjenjemi, ani bjes jandželemi, mjenujž ſo je wón wěrny ſyn, to je, teho ſameho bójſkeho, wěczneho, njeſtworjeneho býčza Boha Wótza.

Potom ſu dale ſpominjene jeho woſebite ſkutki, „kiz je ſo podjal wot ſwjateho Ducha, narodžil ſo wot knježny Marie, czerpił pod Pontiom Pilatom, křchizowaný, umrjeł a pohrjebany, dele ſtipil do hele, na tsecžim dnju ſaſho ſtanyl, horje ſtipil do njebjiež, ſedži ſi prawizn Boha, wſchego-

môzneho Wótza, wotkał wón pſchińcž budžę, budžicž žiwnych
a morwych". S tým ſo roſdželi Gšyn po ſwojim ſamſ-
nym waschnju; pſchetož wón ſam, niž Wótz ani ſwjath
Duch, je ſo wěrný čłowjek ſežinił, czělo a frej, faž my ſmy.

¶ tsecžemu pſchińdže: Ja wěrju do ſwjateho Duchha.
W tym ſo mjenuje ſaſo woſebna parſchona, tola tež bójſteho býcža ſ Wótzom a ſe Čſhnom, pſchetož njedýrbimy
do nikoho fhiba jeno do wěrneho Boha wěricž, po prěnjej
kaſni: Ja ſym tón ſnjeſ twój Bóh, ty njedýrbis ch žanvych
druhich Bohow měcz pſchi mni. A tak je na najfrucžiſcho
w tutym wuſnacžu wopſchijate, woboje, jednota bójſteho
býcža, ſo my wěrimy a ſo modlimy ſ jenemu, tola w tſjoch
roſdželenych parſchonach, taž je tajſi roſdžel ſjewieny tež
w ſwjatej fſchčenizy, hdžež ſmy fſchčeni na jenicžkeho Boha
mjenou a tola Chrystuſ ſafa: w mjenje Boha Wótza a
Čſhna a ſwjateho Duchha fſchčiež.

Tuteje parſchony woſobnoſć je nětč ta, ſo wona wu-
ſhadźa woſoje wot Wótza a wot Gšyna, duž tež rěka Duch,
woſojoji Boži a Gšynowy, fiž je wulath do cžłowěſkich wu-
ſtrobów a ſo ſjewi w tym ſkutku, ſo zýrkej Chrystuſowu
ſhromadźuje we wſchěch zýrkwach, ju roſhwětluje a ſahori
mutroby ſ jenej wěrje pſches ſłowo evangelija a ju wu-
ſtwiecžuje, žiwu a ſbóžnu cžini.

O Święta Boża Trójca,
Ty samej lutfa jednota,
Mę węczenie tebje częscimy,
Szkłach, hdyż bo ſebi modlimy.

Śląskie misionstwo.

(Połączanie.)

Nad młodymi je snutskowne misjonstwo wumóžazu luboſcž na wſchelake waschnje wopokaſało. Woſebje w naſhim wótzym kraju je snutskowne misjonstwo na tym poli ſkutkowanja do předka fročilo. Hdyž ſo tež poſla naš tajke wuſtawu ſałožiſe njejſu, kaž w Franzowskej, do kotrejž moja macjerje tež hižo czěſchne džeczi pſchinjeſcz, hdyž rano na džělo džeja, dha to tež na žane waschnje njewobžarujem; pſchetož w tym franzowskim ſałoženju je mulki ſtrach, dokelž dýrbi małe džeczo maczernego hlađanja parowacž. My pak mamy poſla naš druhe wužitniſche wuſtawu. Towařſtwa ſa khude njedželnicze w měſtach kſcheczijanskej luboſcži pucž pſchihotuja do domow njedželnicžow a czěſchnych. Nimi ale we wſchitkich měſtach mamy tak mjenowane ſchuſe, w kotrejž ſo małe džeczi wodnjo hlađaja a roſwucžuju, kaž doſho ſu starſchi na džele; wone ſo w nowiſhim czaſu džecžaze ſahrody mjenuju. Tak ſu tež na město předawſkich tak mjenowanych njedželskich ſchuſow, kaikež je w Amerizy a Žendželskej namakaſch a w kotrejž ſo khude džeczi w čitanju a w Božim ſłowje roſwucžuju, ſtuviſe ſemſchenja ſa džeczi: Wone ſo dženſniſchi džení we wſchitkich wjetſkich měſtach wotbywaja a hdyž je licžba džeczi to ſemſchenjo wophtažych we wjetſkich měſtach a woſhadaž tak mulka, ſo jedyn duchowny je wſchitke ſam roſwucžowacž njemóže, je dželacžerjam a dželacžerfam, kotsiž ſu ſwólniwi ſobu pomhacž, móžnoſcž poſkicžena, tych małych roſwucžicž. Hdyž ſpišaczel tuteho naſtaſka w Lipſku ſtudowasche, buchm̄ my jako ſtudenczi napominani, ſo na tych džecžazych ſemſchenjach jako pomožnizy wobdželicž a jich wjele tež rady k temu ſkutkej ruku poſkicži. Hdyž ſo hacž dotal wo to jedanshe te młode wutroby w Božim ſłowje roſwucžowacž a jim evangeliſon wo Chrystuſu do wutroby ſaſhczepicž, je pak tež pſchiblufchnoſcž ſnutſkownego miſionſtwa, ſo na tych młodych dopomnicž, kotsiž ſu w ſtraſche ſo ſabluđicž: Wo tym mamy dale jednacž.

¶ temu ſu ſo wumojerſke domy a towarzſtwia ſa tajſe džecži ſałožiſe, fotrež woſebje fſchęſčijanskeje pomozy potrjebaja, ſo býchu ſo hódnje wocžahnyſe. Wone ſu ſo prěnje w naſchim wótznym fraju ſałožiſe a ſo dale roſſchérjaſe, tak ſo je to poſlo ſkutkowanja ſnutſkownego miſionſtwia tu fhwiſu i Božeſ pomozu rjenje wobdzělano a ſo je na nim ſnutſkowne miſionſtwo rjane plodu žnjecž móhlo. My pſchi tym hiſhčeſe junfrócz na wumojerſki dom w Hódziju poſkaſam, fotrhyž je tajſi wuſtaw ſnutſkownego miſionſtwia. Schtož

Pawoł 1 Tim. 3, 1. 2. jako snamjo czejkich czasow mjenuje,
„njepruzkloschnoscz pscheczimo starschim”, bo nam w naschim czasu
w załosznej mérje pokazuje. Tu je forjen wschitkich tych skóscow,
otreż tajzy w posdžischem žiwienju czinja, — duž dyrb i snutskowne
misionstwo tón forjen teho skleho mutorhacj spytacj. A najlepschi
pucz je wescze w tuthch wustawach pokazany, w kotrejchž dzělaczerjo
wot suboscze Chrystusoweje sahorjeni tych młodych s khutnym ro-
wuczeniom k prawemu žiwienju wubudzują a napominaju. Dale-
pak je s tuthch wustawow tež sažo pucz pokazany do domow,
s kotrejchž ſu bo dzěczi plchijaſe. Husto ſu starschi ſami ſobu
wina, ſo je dzěczo na nieprawym puczu, dokež w jeho domach
prawy duch njeſtneži; teho dla dyrbja bo tajzy starschi wopytowacj
wot tajkich, fotſiž ſłowo a Duch Chrystuskowy, k temu truscht,
dobru radu a hódne waschnie do domow noscha. S tym bo niz
jenož na te dzěczi, otrež ſu hiſhceje domach, dobry ſacziſhcz czini,
ale starschi ſami budža wabjeni, ſwoje dzěczi kſcheczijanszy mot-
czahnięć. S dobom bo temu strachej napſcheczimo dzěla, ſo dzěczi,
hdyž ſo ſ wustawow ſažo domoj puſtacj, domach tajfe žiwienje
widža, otrež je zyłe pscheczimo temu wſchemu, ſchtož je bo jim
mucžiko.

(Bołfracżowanie)

Schörelisch na Šviatu Trojice

wot dr. M. Luthera & facjansſeho: O lux beata Trinitatis.

Hłóś: Ty, Krzyżu Jezusa, dżen i światło.
Każdy wąscie się do jednosczy,
Zechy merny Bóh wot wiecznościę;
Hdny błogosławionzo i dnjom Bo nafili,
Naś wascze światło roś Światło.
Cze, Boże, rano błogosławimy,
Gdy wjeczor k тебi modlimy,
Naścud k hudy kherlujsc cześći cze
Wot netk hacz do wsciej wiecznościę,
Budź тебi, Wotcze, wieczna cześć,
A ty, Bóh Byno, chył naś wjescz,
Też тебi, Ducha trośchtarjo,
Budź cześć do czaśa wiecznego.

We scjenu ſmiercę.

Wot Ernsta Everso.

Bicheložit Šenfo.

(Botractowanie.)

„Wij węscje tu a tam jara kħudixi luđi nadeńdżecje”, rjeſtny Grubertowa. „Pola naß je hiżo kħudobu doſči, a ja nje-ſwēriċi b̸ebi, kniesa duchownego sawołacż dacż, dofelż b̸o bojaċi, so do tajkeño hubjeneho bħdliſċiċja pſchińcż njebudże; b̸ym paċ-ċwondo mo mužu bħijscha ġa, kiż ani fożja mēl njeje, na fotreż b̸i b̸o kumrjecżu leħnycż móhi.”

„Duchowny pschińcze rady do wascheje khudźinę”, wotmolwi měschczanski miszjonar. „Woprawdze nadeńdu ſo ludźo, kiž ſu wjele khudſchi hacž wą — khudźi na ſenickich a khudźi na njebjefskich kubſach. Pschi mojich do domowkhodzenjach namakach 70 lét staru żonu. Namakach ju w tajkim hubjenſtwie, ſo ſo wopiſacž njehodźi. Ta stara żona leżesche zyſle naha na ſe ſłomu wuthka-nym měſche, jenož ſi fruchom zydi pschifryta. A tuto hubjene ſehwo njemóže wona żenje wopuszczić, dokelž je zyſle brachna. Na bliźje psched ſožom ſtejesche hornz ſi cžornym khofejom a pódla njego fruch ſuchoho thlěba — to bě jeje ztiroba ſa zyliczki džen. Druha żona, woſkoło 60 lét stara, bydli ſi njej hromadźe, je pak zyłk džen w prjekzach, tak ſo je ta stara khora żona ſama lutka. Tačo ſo ſa džeczimi wopraſchach, praſeſche wona: „Moje džeczi ſo wo mnie njestaruju.“ Ta dach ſebi potom adresz tych džeczi, woſebje jeneje woženjeneje džowi, prajiež. — Tačo wona dale rjekny: „Mi żadny ſekař wjazh pomhacž njemóże“, wopraſchach ſo jeje, hacž teho najwjetſcheho ſekařa a pomoznika njeſnaje; tón móhł jej hiſhczé derje pomhacž, hdyl by jeho wo to proſyła. Ta żona na mnie hladasche a džesche: „Kaf dha dyrbjaſa teho ſnacž? Ta hižo wjele lét doſho ſe iſtwy njepſchińdu, tež njebi tajki wýſoki, woſebny knies ſe mni pschischoł do mojeje khudobyl.“ Hdyl jej powjedach, ſo je ſo tón muž ſam khudyl a niſki narodžil, ſo won rady ſi khudym a wopuszczenym pschifhadža a ſo chze tež rady jejny pomoznik a ſbóžnik bycž, dha ſpóſna wona, ſchto měnju; wona bu hļuboko hnuta; żane ſłowo psches jejny rt njewuńdze, ale horze ſylsy ronjachu ſo po jejnych ſapanjenych ſizach. Po

khwili džesche: „Haj, luby mužo, teho bým předy jara derje snašla; ale něk je pschějara posdže, ja bým jeho sapomila a wopuschežila.“

Potom podach ſo k tej džowz̄y a pytach ju nawabic̄, ſo by k khorej macžeri czahnyla a ju hladala. Lohko mi njebu, džowku k temu swolniwu ſčinicz. Skonečnije pak mi volubi. Ja bým tých ludži potom ſaſo wopýtał a tu khoru žonu drje hischeze w ložu, ale ſ radoſežiwyti wobliczom namakal. Taſko ſo ju praschach, kaf ſo jej někto dže, wotmolwi wona: „Tón lěkar, wot kotrehož mi tehdy prajescheze, je ke mni pschischoł. Hdýž tež hischeze ſtrowa njeſbym, dha dže ſo mi tola jara derje. Hewak běch pschězo ſama, něk, hdýž tež tu nichtó njeje, njeſbym tola ſama; ja rěču potom wótsje ſ Anjesom Jeſuſom a to je moje wjeſele. Ja bým wam ſa woſche wopýtowanje jara džakowna. Předh bým ſebi husto žadala, ſo by tola ſmijerež po mne pschischiła, ale něk poruczam wſchitko lubemu Bohu; je-li jeho woſa, dha njech mje dom ſawola, hewak czakam hischeze.“

Hdýž bě měſchčanſki miſionar khorej hischeze někotre troſchtne ſklowa do wutroby poſložil, chyſche woteńc̄, ale khora jeho twerdze džeržesche a woprascha ſo ſ tichepietozym hložom: „Bych dha tež ſo ſchróblic̄ ſměla, duchowneho poproſyč̄ dac̄, ſo by mi Bože wotkaſanje podal?“

„Ja ſam k kniſej duchownemu póndu“, wotmolwi měſchčanſki miſionar, „a bým wěſty, ſo, předy hac̄ ſo hodžina minje, pola woſa budže, jeli jeho doma namakam“. „Ale ja ſa wjele lét wjazy k Božemu blidu pschischiła njeſbym, ja bým ſwojeho ſbóžnika wopuschežila.“

„Teho, kif k njemu pschiňdže, nochze wón wotpokaſac̄“, rjekn na to tamn.

Po krótkim roſjohnowanju džesche měſchčanſki miſionar wotſhal, ſo by duchowneho pytał. Khora bu njeſczerpliwa, jako ſo jene ſchtrórc̄ hodžinu po druhéj minu a tón ſlužobník Boži hischeze njeſchindže; ale ſkonečnje ſaklapa ſo do durjow a wot měſchčanſkeho miſionara wjedzenh ſastupi knies, kotrýž ſo jako duchowny woſady prjódſtaji. Ta jſtwicžla bu k malej zyrkwičz̄ a pſched ſožom khoreje bu woſtar teho Anjesa pschihotowaný. Hluboko hnuta dosta khora hnadnu hofčinu. Dokelž mějeſche knies duchowny ſa pschichodne dny wot rano ſahe hac̄ do wjeſor posdže w ſwojim hameze dželac̄, dýrbiesche měſchčanſki miſionar blubic̄, ſo pramje býrny ſaſo pschiňdže.

„Ale“, projeſche pschichodny džení khora k miſionarej, kif pschi jeje ložu ſedžesche, „wý dyrbic̄ mi ſaſo wo ſbóžnym wumrjeczu powiedac̄. Ja čuju, ſo ſo mnu k kónzej dže, a mam ſa to, ſo ſcže mi wot Boha póſkany, ſo byſcheze mje nawucžil, tak móže čloujek ſbóžnje wumrjecz.“

„Šbóžne wumrjecz“, wotmolwi měſchčanſki miſionar, „móže jeno tón ſbóžnik ſpožecži, ale wondano bým ſam pschi ſmijertným ložu holcžiz̄ tak prawje jaſnje widžal, k czemu měſchčanſke miſionstroje je.“

„Poviedajc̄ mi wot teje holcžiz̄“, projeſche khora ſ cžichim hložom.
(Poſtracžowanje.)

Roſhlađ w naſhim cžazu.

Khějorowym džení w Shorjelu wotbywasche ſo ſ najrjenſchim wjedrom a ſ kražnej ſwiatocžnoſcu. Š khejoram běchu tež pschijeli prynz Bředrich Leopold, khejorstwowy kanzler hrabja ſ Capri, minister dr. Bosse a wjele druhich wýšokich kniesow. Wupýtowanje města a haſow bě psches měru kražne a je měſtej Shorjelzej wjele pschipósnac̄a a džaka pschinjeſlo. Šswjedženſku rěčz pschi pomniku džeržesche ſuperintendent Scholta wo ſlowje Žan. 20, 21: Mér budž ſ wami. Taſko ſo pomnik woſtry, ſpěwasche ſo narodny ſpěw, kanony hrimotachu. Woſaz̄y preſterowachu a khějor pohlada nutrnje horje k wobraſej ſwojeho njebo džeda. Wón bě hluboko pochnutý a wupraji ſwojí najwutrobníſchi džak. Potom čzahachu nimo woſaz̄y a wjazy hac̄ 4000 starých woſakow. Khějor ſo jara wjeſeleſche nad ſylnym marſchérowanju ſwojich starých woſakow. Po tym, ſo bě ſebi khějor hischeze Pětrowu zyrkej wobhladał, wotdžerža ſo ſwjedženſka hofčina. Pschi tej ſamej wunjeſe khějor ſlawu na ſuzizu a džesche ſkledowaze ſklowa: „Woſběhaza ſwiatocžnoſcz je ſo dokonala. W wýšolej rjanosczi ſběhnje ſo pomnik mojeho njeboheho džeda. Wotpohlađ k twarjenju tuteho pomnika je nastal ſe ſacžucžom džakownoſcze zyloho luda ſa ſwojeho khějora. Duž ſo džakuju ſuzizu ſa ſacžucža luboſče a ſwérnoſče, kotrž je wona mojemu džedej, mojemu domej a mi napschecžiwo pschinjeſla. Šso džakuju měſtej Shorjelzej ſa rjane a doſtojne powitanje, kotrž je nam

pschihotowało. W khutnym cžazu, moji knježa, ſwjetzim ſwoj ſwjetdžen, dwójzy khutnym ſa naſ, kif bým ſo jow ſhromadžili. Psched 11 létami rěčesche Jeſo Majestoscz khějor k wam jara ważne ſklowa. Twjerdze džeržec̄ dyrbimy, ſchtož je khějor Wylem dobył a ſtvořil. K temu trjeba naſche wójsko powyschenje a poſylnjenje. Šzym lud proſyl, ſo by pjenesy k temu ſwolil. Psched thym khutnym praschenjom, wot kotrehož wobſtacze naſcheho wózneho kraja wotvízuje, dyrbia wſchē druhé praschenja naſad ſtupic̄. Schtož hewak naſ Němzow dželi, njech je na bok ſtajene, hdýž dže wo pschichod naſcheho wózneho kraja. Duž njech ſteja ſuziza, kaf wſchitke džele kraleſtwa ſwérne k krónje a wſchitke němſke narodu ſhromadžene wokolo ſwojich wjerchow. W do- pomjenju na wulkim cžaz̄ psched 23 létami, hdžez bu němſka jednota ſ hromadze pschelatej kraju wobſamknena, pscheju, ſo by w pschichodze wózny kraj ſwoje wobſtacze a ſwoju ſwobodu měl a piju na ſtrowoſcz a theze ſuziza a města ſhorjelza.“ Po hofčinje dashe ſebi khějor hischeze wſchelach kniesow pschedſtajic̄, wobhlada pomnik prynza Bředricha Khorle a poda ſo potom do Mužakowa. Se ſerbſtich woſadow běchu ſo wojerſke towarſtwa ſ Křebje, ſ Klétneho, ſ Rychvalda, ſ Beleje Wody a ſe ſslepeho na ſwjetdženju wobdželite a mějachu wjeſele, ſwojeho lubeho khějora wobhladač ſo jeho luboſneho poſtrowjenja wjeſelic̄.

Tsec̄i džen ſwiatkov mějeſche ſo w Klétnanské zyrkwi ſetuſchi ſwjetdžen ſhükenbergſkeho bibliſtich towarſtwa. Luba hofpodliwa woſada bě ſwoj Boži dom kraſnje ſe ſwiatkownej pychu wu- pyſchila. Kjenscha pycha bě hischeze poſna ſemſch, wulka ſhromadžena woſada, woſebje w ſerbſtej Bozej ſlužbje. W tej ſamej pređowasche k. farar Waltar ſ Wóſlinka a doby ſebi ſe ſwojim mózny, wokſherwjozym pređowanjom wſchē wutroby. Po teſc̄e ſef. 55, 10 a 11 pschedſtajesche wón nutrny poſklučarjam Bože ſklowo jako njebjeſki list, kotrehož ſpižac̄el je wěčny Bóh a Wóčez ſam, kotrehož wopschijecze a wuſkuſlowanie je naſkraſniſche a najmózniſche a kotrýž my dyrbimy pschezo ſ nowa a nutrniſcho a wjeſelscho ſ wutrobnym džakom pobožneho ſiženja cžitac̄. Na němſkej Bozej ſlužbje džeržesche k. ſuperintendent Rychtař ſ Benziga teho runja duchapoſne a jadriwe pređowanje wo Žap. ſtutt. 17, 10—14. Wón wjedžesche woſadu na bibliſti ſwjetdžen w Teſhloniku a poſaſowaſche, kaf ſu tam Bože ſklowo horjewſali, ſo w nim woſhonili a do njeho wěrili. Wutrobný džak ſluſcha wořemaj kniesomaj. Wěſcje je ſebi Mückenbergſke bibliſtich towarſtvo psches tutón ſwjetdžen ſaſo wjele nowych pschecželov pschi- dobylo, kif budža jeho požohnowaný ſtuk ſ wjeſelom mózniſe pod- pjerac̄. Kolekta khudeje woſadu wucžini 63 hriwnow.

Š Mužakowa. Wo khějorowym wopycze w Mužakowje ſo nam piſche: Bóry po pschihadze Jeſo Majestoscz do hrabinskeho hrodu kanony třelerſkeho towarſtwa khějora poſtrowichu. Wjeſor ſo dla ſwjetzenja tuteho dnja w kupjelach konzert ſ pižanym po- ſwelenjom parka wotbywasche. Bohužel druhi džen, 19. meje, na kotrýž hrimot kanonow ſ nowa ſahrima, wjedro pschihodne njebe. W 10 hodžinach dopołdnja khějor ſ hrabinskej ſwojibu a ſe ſwojim pschewodom ſ hroda wotjedže, ſo by ſo na měſtno, hdžez dyrbjeſche ſo khějorowym dub ſadžic̄, podał a potom po parku wokolo jěſdžil. Š ſadženſke měſtno běchu wobſtupile wojerſke towarſtwa ſ hudžbnej ſapalu a Mužakowske ſpěwanſke towarſtwa, k kotrýž bě ſo 24 mlodych rjanych ſerbſtich holzow a 8 malych holcžkow, ſerbſku pyſchnu nježelsku draſtu ſwoblekaných, pschisamko. Hdýž khějor ſ woſa ſtupi, jena ſe ſerbſtich holzow wustupi a jeho powita ſe ſchtucžku w ſerbſtej rěči, prajizy, ſo ſo ſſerbia wjeſla, ſo móža khějora w drohej macžernej rěči powitac̄. Khějor chyžl pschewo- cžený byč, ſo budža ſſerbio, kaf ſu woni to w cžejkých cžaz̄ach byli, dale a pschezo kraje a kſchecžijanské zyrkwi ſwérni. Potom poda druha holza khějorej ſwjeſk zaſtkow a tsec̄a napižane ſchtucžki, wot preñeje prajene, kotrž bě knjež duchowny ſurk na němſki pschelozil. Khějor widomnje ſwjeſeleny ſnadny dar pschija a ſo pschecželneje džakujo k knježi ſurkej, po boku ſerbſtich holzow ſtejazemu, praji: „Hdýž budže moja holza tak wulka, dyrbí ſo tež tak woblekač.“ Potom khějor ſ hrabju a pschewodom nimo frontow wojerſtich towarſtow džesche a ſebi ſenotliwych pschedkydow pschedſtajic̄ da. Sa tutón cžaz̄ ſudžba preſterowanski marſch piſkaſche. Tež ſpěwanſke towarſtwa powitawſchi, džesche khějorowym dub ſadžic̄. Schtom hido hotowym w jamje ſtejſeſche. Vjes thym ſo khějor pjerſchac̄, na jemu podatej ſopacži ležazu, na ſorjenje cžiznu, ſpěwanſke towarſtwo ſpěw: „Mój wózny kraj“ a na to: „Cži w dobyčerſkim wěnzu ſbožo“ ſpěwachu. Hrabja Arnim ſo na to Jeſo Majestoscz ſa ſadženje duba podžakowa, kotrž ſo kózde lěto ſaſeleni,

pschezo na dženžnišchi džení dopomni. Se ſlubom: ſwěrni budžmy khezorej a khezorſtu fož duby a wojujmy pscheziwo ſwonkownemu a ſnuteſkownemu njepſcheczelei, a ſ tifkroc̄nej ſlawu khezorej, kotaž ſhumjazy wothlož namaka, knjes hrabja ſwoje ſloue ſkoneči.

Na ſhwjatu Trojizu.

Jan. 3, 1—15.

Hlož: Nětk wježelcze ſo, kheſeſzenjo.

O Boža ſhwjata Trojiza,
Schtó wuſlēdžic̄ eže móže!
Ty njerodžela jednota,
Eže roſom nam'kaž njem'že;
A jandželjo ſej pſchitru
Te woblic̄a pſched kražnoſc̄u
A twojim węcznym ſwětlu.

We czémnej nozy ſym ſo ja,
Mój Božo, ſ tebi podał,
Sso ſ tebi duſha ſběhnyla,
Sſej wokſchewjenje žadał,
Na twojej wulkej luboſc̄i,
O Jeſu, ſwětlo w kražnoſc̄i,
Pſches twoje džiwe ranę.

Po mojim czelnym narodži
Bych węczneje byl ſhubjeny;
Ty ſ njebeſham mje wuſwoli,
Sſym ſ nowa narodženy,
Pſches wodu a pſches Ducha mje
K tej ſbóžnoſc̄i tam pſchivjedže,
Sſym ſ ſbožu wuſwoleny.

Štipič ſ njebu nichtó njemože,
Hac̄ tón, kiz ſ njebla pſchinidže;
To ſy ty, Jeſu! Pſches tebie
Sſo rjenje ſ njebu dojedže;
Naž ſ horja czechnjeſch ſa ſobu,
So ſ njebu džem ſa tobu,
Hdzej mam ſuſhov ſbóžnoſc̄.

Kaž Mójsaſ ſada w puſcžinje
Je powyſhil pſche khorosč,
Tak tež naſch ſbóžnik na drjewje
Je cjerpit ſa naž boleſč;
Schtóz džerži ſo ſ tom' jehnjec̄u,
Tón pſchinidže ſ węcznom' wježelu
Po ſemſkej hubjenosc̄i.

Ta ſbóžnoſc̄ ſwoju poſnoſc̄ ma,
Schtó ſatamac̄ mje móže!
Mje ſdžerži ſhwjata Trojiza,
So njepanu ja nihdže:
Bóh Wótcze, Sſyno, Ducha, daj;
K tej ſbóžnoſc̄i nam poſasaj
Tifkroc̄ne twoje plómjo.

Ta luboſc̄ Wótcza ſdžerži mje
A Jeſuſowa hnada,
Tón ſhwjaty Ducha mój troschař je,
Mje pſched njebožom ſkhowa,
Hac̄ junu pſchemo jandželam
To ſhwjate, ſhwjate ſaspewam
S džakownym pomuſlenjom.

ſastupili. S minjeneho 13. lěta towarzſtwia pomožy je pſchede wſchém naſpomicz, ſo buſhtaj w lonskej porjadnej generalnej ſhromadžiſnje, 8. junija tudy wotbytej, ſa pſchichodne 6 lét dotalſchi měſtopſchedbyda ſa pſchedbydu a dotalſchi poſkladnik knjes pſchekupz Měrſch jažo a to jenožložne wuſwolenaj, to ſa dalshe 3 lěta wuproſdnjene město- pſchedbydſtwo ſo wobſamky ſ. ažezorej Hanovſkemu w Žitavje, kiz ſo w bližšim čažu do Budyschinu pſcheydli, pſchepodac̄ a wubjerkownikaj knjesaj ſeminariſki wychiſchi wucžer Fiedler a tachantſki wucžer Kral wostaschtaj ſa dalshe 6 lét w ſwojim ſaſtojnſtwje. Dokelž pak ſo ſ. pſchekupz Měrſch, kiz bě do wólbow wotefchol, nochyſche pſches roſprawnika dac̄ naprohyc̄, ſo by poſkladniſtvo wobkhował, dha hu w bližšim poſbedzenju pſchedbydſtwo a wubjerkla 29. junija ſ. pſchekupz Gruhl pſchedběžne ſa poſkladnika ſhlađany a wupraji ſo ſ wulkej pſchecželiwoſc̄ ſwolniwy, pjenjeſne naležnoſc̄e towarzſtwia wobstarac̄, ſa ežož ſym jemu wulki džak winoječi; teho runja bě ſ. ažezorej Hanovſkemu w tu khwilu njemožne, jako měſtopſchedbyda ſastupic̄, na jeho město bu pſchedběžne ſ. ſeminariſki wychiſchi wucžer dr. Grossmus wuſwoleny, kiz bě tež hotowy, tutu funkciu pſchijec̄, ale dokelž ſo boryš ſa direktora do Lipska powoła, ſastupi definitivne ſ. wubjerkownik Fiedler jako měſtopſchedbyda do pſchedbydſtwo a na jeho město do wubjerkla ſ. redaktor Smoler. To ſo ſta we wujadnej generalnej ſhromadžiſnje, 9. januara tuteho lěta wotbytej, kotrejž powołanie bě dla legalneho wuſwolenja a ſapijanja poli wychiſcze trěbne. W njej bu tež knjeſej Gruhlej poſkladniſtvo definitivne pſchepodate. Dale buſhtaj w njej wýzvolo- deſtojnaj knjesaj ſenior Kucžanč a farar lic. Smisch ſa czeſtneju ſobuſtaſow dla jeju wulkiſ ſaſkužbow wo ſſerbowſtwo pomjeno- wanaj, prěnſhemu wosjewi to wobſebita deputaziſ, ſ knjesow fararja Škale, pſchekupza Gruhla a referenty wobſtejaza, poſleňſhemu bu to pižane; wobaj knjesaj ſtaſ tuto czeſtne ſobuſtaſtwo ſ wježeloſc̄u a ſ džakom pſchijaloj. Nowyſ ſobuſtaſow je ſo w poſlenim ſeže 9 pſchijalo, jich mjenia ſu ſ protokollow dowidzeč. Šapiž ſobu- ſtaſow, na kotrymž hac̄ ſem pobrachowashe, a pſchehlad jich pſchinofchlow je ſo w běhu lěta wudželał, kaž bě ſo to w poſbedzenju pſchedbydſtwo a wubjerkla 29. junija wobſamkylo. W tutym po- ſbedzenju je ſo wysche teho 735 hr. (800 hr. bě ſa to ſ dispoſiziſ) bjes 13 ſtudowazych roſdželilo, kiz běchu wo podpjeru proſhyli, a to jenemu po 100 hr., tſjom po 75, tſjom po 60, jenemu po 50, ſchtyrjom po 40 a jenemu po 20 hrivnach. Bjes nimi běchu 4 kandidac̄i a 1 ſtudent bohawučzenoſc̄e w Prahy, 1 ſtudent bohawučzenoſc̄e w Lipsku, 1 ſtudent na lekarſtvo w Lipsku a 6 ſeminariſtow w Budyschinje, bjes nimi jedyn na kath. ſeminarije. Kaž budze ſ poſkladniſteje roſprawy naſhonicz, je jenož jedyn na- hlađniſchi dar (100 hr., wot ſ. wýzvodostojněho ſeniora Kucžanča po jeho 50 lětnym měſhniſtim jubileju ſo pſchepodał). Tóſkto ſobuſtaſow je na pſchinofch ſoſabylo, budža ſo teho dla dyrbjec̄ pominac̄. Wróćzile ſo žane podpjeru njeſzu, ſo bychu móhle něhdze druhim ſ wuzitkem byč. W poſleniej porjadnej generalnej ſhromadžiſnje běchu wſchelazy knježa pſchecželiwoſc̄ pſchilubili, krótke towarzſtwia naſtupaze naſtawki ſa nowiny napižac̄, ſo by ſo ſſawna ſedžbliwoſc̄ dale hóle na njo wobrocžila a ſo pſchezo wjazy wutrobew ſa jeho wažne wotpohlađanja ſhrelo. Jenož někoſi ſu ſkowodžerželi. Kapitala je ſo 900 hr. na mac̄ khorowateho land. wucžerſtwa (Mucžinč ſ Holeschow) ſ wulekowanju w Gerbersdorfje ſa 3% wupožcžilo; daň je ſo wot njeho porjadne wotwedała, ſchtóž ſo njehodži wo wſchech pođomnych požčonkach prajic̄. Na to mamy dželac̄, ſo bychmy móhli pſchezo wjetſche podpjeru ſtudowazym pſchiswoleč, pſchetož ſtudije lěto wot lěta wjetſche wopory žadaju. Trjebamy teho dla wjazy a to porjadne placžazych ſobuſtaſow, bohatsche dobrowolne dary, ſwědomliwiche wróćzenja podpjerow a legathy ſe ſtrony ſamožithych.

Tón miłosćiwy knjeſ ſchlituj ſe ſwojej hnadej ruſu a ſwojim bohatym Johnowanjom nad naſchim ſa pſchichod naſchego luda najwažniſhim towarzſtwom. Dr. Kalich, pſchedbyda.

Rosprawa na lěto 1892/93.

Serjedu po ſhwjatka mějſeſhe ſo ſtetuscha hlowna ſhromadžiſna towarzſtwia pomožy ſa ſtudowazych ſſerbow, teho wažneho towarzſtwia, kotryž ſo džiwaſo na pſchichod naſchego lubeho ſerbſkeho luda ſa to ſtara, ſo bychu duſhowni, rěčnizy, ſekarjo a wucžerjo ſerbſkeho jazyka bjes ſſerbami ſlutkowali a dželali. Ta rjana wot pſchedbydu towarzſtwia knjeſa fararja dr. Kalicha podata roſprawa ſo lubym cžitarjam „Pomhaj Bóh“ tudy ſdželi jako napominanje, ſo bychu ſo lubi ſſerbia ſahorili ſa to wulzy wažne towarzſtwu a do njeho

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wſchech pſchecželiwoſc̄ „Sſerb. Nowin“ na wſchach a w Budyschinje dostac̄. Ma ſchtworec̄ lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiſla ſo po 4 np. pſchedawaju.